

Onerva Sotka (vasemmalla) ihaili kehäkukkia. Eeva Eerola ja Paavo Harmaala nauttivat Hannele Salmen tarjoamista vadelmista.

25 VUOTTA

”Jokaisen ihmisen elämä on arvokas ja ainutlaatuinen”

► Tupahoiva on muistisairaana ihmisen koti, jossa arki rytmittyy toiveiden ja tarpeiden mukaan.

● Minna Isotalo
minna.isotalo@alueviesti.fi

Keltaisten huopa-aurinkojen alla nostellaan maljoja. Tilavan huoneen seinää koristavat maalaukset kirjoittavat juhlijoiden mieliin muistoja. Tyrvään Pyhän Olavin kirkkoa ympäröivällä laiturilla on tavattu äkäinen pukki, Kaalisaaressa kioskijongista ostettu kahveet.

”Tämä on yhtä juhlaa, kun ympärillä on niin iloisia plikkoja”, tuumaa Paavo Harmaala.

Kuohuvaa nautitaan 25-vuotiaan Tupahoivan kunniaksi. Mitä mieltä asukkaat ovat hoivakodista?

”Täällä Tupahoivassa ei ole pakollisia töitä. Kotona oli aina hommia. Olen Tyrväällä syntynyt, mutta karjalaisittain kasvatettu. Tiesitkö, että olen suomenmestari karjalampiirakoiden leipomisessa? Olen niitä täälläkin leiponut”, juttelee Liisa Pakarinen.

Kello näyttää neljäätoista, on perjantai-ilta. Mitä tähän aikaan Tupahoivassa yleensä tapahtuu?

”Otetään viimeinen huikka”, nauraa Onerva Sotka.

”Tiedä vaikka joku ottaisikin, mutta jotkut ottavat varmuudella nokoset, nytkin neljä ihmistä nuokkuu tuoleissaan”, hän jatkaa ja osoittaa uneliaita kasvoja ympärillämme.

Tupahoivan johtaja Auli Härkälä soittaa lahjoitukseksi saadulla flyygellillä muutaman sävelen.

”Voisin lähteä ulos. Päiväunia varten pitäisi nyt ol-

la korvatulpat”, virnistää Paavo.

■ **AULI** Härkälä toteaa, että Tupahoivassa jokainen elää omannäköistään arkea. Tupahoiva ei ole kodinomaisen hoivapaikka, vaan muistisairaiden ihmisten koti.

”Päivärytmimme on joustava ja mukailee asukkaiden rytmiä. Talon omia rutiineita on mahdollisimman vähän. Jokaisen ihmisen elämä on ainutlaatuinen, ja meillä se saa jatkua sellaisenaan.”

Miten Tupahoivassa pystytään huomioimaan kaikkien 16 asukkaan persoonat? Eikö jokaisen asiakkaan yksilöllinen huomioiminen vie aikaa ja resursseja?

”Täysin asennekysymys. Toki ihmisiin tutustuminen vaatii paneutumista, mutta se on myös työn suola. Kyse on pienistä asioista, joilla on kuitenkin suuri merkitys arjen sujuvuuden ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta.”

■ **PAAVO** Harmaalan vanaivedessä moni muukin suuntaa kulkunsa ulos puutarhaan. Härkälä esittelee Tupahoivan henkilökunnan ja asukkaiden yhdessä kasvattamia krasseja ja tomaatteja. Onerva Sotka ripustaa lähihoitaja Tiina Tarkon kanssa pyykkejä kuivumaan.

Eeva Eerolaksi esittäytyvä rouva kehuu puutarhan satoa. Erityisen maistuvia ovat vadelmat. Lähihoitaja Hannele Salmi kertoo, että Paavo ja monet muut ovat urakoinneet herukkapensaiden parissa. Marjoja saatiin pakkaseen monta litraa.

”Hienoa, jos pääsisi metsään”, miettii Paavo ja haaveilee puolukkaretkeä.

Härkälä lupaa, että metsäretki varmasti järjestyy. Hän kertoo, että idea pienen kasvihuoneen rakentamiseen ja kasvien kasvattamiseen alusta asti itse on tullut työntekijöiden keskuudesta. Omaisilta saatu lahjoitus vauhditti kasvihuoneen hankintaa. Lähihoitaja Silja Hakasen aktiivisuus asiassa on tarjonnut Tupahoivan välle jo monia sykkädyttäviä hetkiä.

”Ehkä tämä käy malliesimerkiksi työntekijöiden omien vahvuuksien hyödyntämisestä”, Härkälä naurahtaa.

■ **YKSITYISTEN** hoivapaikkojen määrä on Sasta-

malassa kasvamaan päin. Toimintaansa paikkakunnalla laajentavat alan jätit Attendo ja Mehiläinen. 25 vuotta sitten yrittäjäsi ryhtynyt Härkälä ei ole kiristävistä kilpailutilanteista huolissaan.

”Pienellä paikkakunnalla tunnettuus merkitsee. Täällä suuruuden ekonomia ei toimi. Asiakkaat ja osaava hoivahenkilökunta todennäköisesti äänestävät jaloillaan, jos asiat eivät toimi.”

Hoivapaikkaa omaiselleen etsivälle Härkälällä on muutama neuvo:

”Älkää tyytykö vähään. Ottakaa selvää asioista, käykää paikanpäällä ja tutustukaa hoivapaikkojen toimintakulttuureihin sekä kuunnelkaa muidenkin kokemuksia.”

Auli Härkälä kaatoi kuohuvaa Liisa Lemolan lasiin Tupahoivan 25-vuotispäivän kunniaksi. ”Muistisairaiden elämässä pienet arkiset ilot ovat merkityksellisiä”, Härkälä sanoo.

SAKSI TUT

● Veli-Matti Saksi

veli-matti.saksi@alueviesti.fi

Vähän kaipaa niitä rauhallisen väkeviä puheita valtuustoon

Sastamalan kaupunginvaltuusto on arvokas, mutta silti maanläheinen päätöspaikka. Kaikki ratkaisut pitää tehdä kuntalaisten hyväksi. Osa päätöksistä miellyttää kaikkia, osa ei. Vähän kaipaa niitä rauhallisen väkeviä valtuustossa esitettyjä puheita, joita loihe lausumaan esimerkiksi pitkän linjan kuntapoliitikko Olavi Vinha (kesk). Hän teki hartiavoimin töitä Vammalan ja sittemmin Sastamalan eteen kaupunginvaltuustossa yhtäjaksoisesti vuodesta 1977 saakka. Viime kunnallisvaaleissa hän ei enää ollut ehdokkaana, joten Vinhaa ei enää näy eikä kuulu Sylvään auditoriossa.

Hänen mielialheita olivat paikkakunnan menetetyt valtionhallinnon palvelut, joiden säilyttämisen eteen kaupunginhallitus ei hänen mielestään tehnyt riittävästi töitä. Tämä nousi esiin ainakin kerran vuodessa, isällisesti, mutta jämäkästi.

Vuosittain Vinha sivalsi kaupungin virkamiehistöä ja luottamushenkilöitä metsäomaisuuden aliarvioimisesta. Hän ei myöskään pitänyt siitä, että lypsävää metsäomaisuutta myydään pois kaupunkilaisilta. Kiitoksen hän lopulta antoi, kun metsät inventoitiin ja tehtiin tarkka suunnitelma metsien hoidosta.

Eikä puheita jäänyt kaupungin vesihuoltoon. Vinha muistutti vuosittain siitä, että puhdas vesi ei välttämättä ole maailmassa selvyys. Hän esitti usein ajatuksen kaksivesijärjestelmästä. Eli pohjavesiä ei pitäisi käyttää vaikka vessanpytyihin, autojen pesuihin tai nurmikkojen kasteluun.

Ja vielä. Vinha ei milloinkaan hyväksynyt uutta uimahallia. Hän muistutti, että rahat eivät riitä ja kaupunkilaiset tuskin ovat valmiita verojen korotuksiin moisen paikan takia.

Olavi Vinha kiinnitti huomiota tärkeisiin asioihin. Niitä puheita kaipaa. Tai ei ehkä niitä uimahallipuheita.

Väkipapulaa vetävät demareitten Pentti Lahtinen (vas.) ja Olavi Vinha. Olikohan aiheena uimahalli?